

12 USBEKISTAN

Vejen dertil

En returflybillet fra København til Tsjkent i Usbekistan koster fra cirka 4000 kroner.

Usbekistan byder på kolde vintre og hede somre. Det bedste tidspunkt at besøge landet er derfor forår eller efterår.

Billige overnatninger

Visum: Danskere behøver ikke visum ved op til 30 dages ophold.

Overnatning: Glimrende gæstehuse fås til en billig penge. Vi boede på Mirzo Guesthouse i Tsjkent (250 kroner pr. nat), Antica i Samarkand (275 kroner pr. nat) og Komil Boutique Hotel i Bukhara (400 kroner pr. nat).

Lokaltransport: Tog på 2. klasse fra Tsjkent til Samarkand kostede i alt for to voksne og to børn 165 kroner. Fra Samarkand til Bukhara gav vi i alt 150 kroner.

Silkevej- magi i Usbekistan

Shah-i-Zinda eller "Den levende konges grav" er en mausoleums-gade i Samarkand. Fotos: Jakob Øster

Usbekistan er en både let, sikker og børnevenlig destination. Alligevel besøges landet ikke af ret mange turister. Tag med en børnefamilie på togtur rundt i det store ørkenland og på den gamle skillevej mellem øst og vest.

Jakob Øster,
rejser@jfmedier.dk

- Hvorfor sidder alle damerne og sælger ost, far?

Med vores børn i hænderne befinder vi os i den farverige Chorsu Bazaar i Usbekistans hovedstad, Tsjkent. Iblændt sværmevis af lokale sidder kvinder med guldtænder, hennatoveringer og farvestrålende kjoler på lange rækker foran stort set identiske markedsboder og sælger ostekugler og osteblok-

ke. Og det har vores børn - og vi selv - altså lidt svært ved at forstå logikken i.

De fleste af de mange kugler - der her går under navnet *kurt* - er på størrelse med bordtennisbolde, og de fremstilles angiveligt ved en speciel proces, der gør, at de kan holde sig, selv om de ligger ude i varmen i åre-

vis. Og ja, du læste rigtigt - efter helt op til otte år ude i varmen skulle de saltede ostekugler angiveligt fortsat være spiselige.

Byen af sten

Med min familie er jeg taget på centralasiatisk rundrejse, og her fra Tasjkent - som direkte oversat betyder "Byen af sten" - har vi tidligere samme dag på hovedstadens enorme *vokzal* - togstation - i en god gammel-dags skranke aldeles problemfrit indkøbt togbilletter til vores videre færd. Rejsen skal foregå med det strømlinede Sharq-tog og vil

bringe os til de to kendte silkevejsbyer Samarkand og Bukhara.

Men først skal hovedstaden - som også i sig selv i gamle dage udgjorde et vigtigt stop på silkevejen - besøges, og fra det traditionelle marked sætter vi derfor kursen ned i byens undergrund. Her ligner metrotogene muligvis noget fra det gamle Østtyskland, men stationerne er til gengæld moderne med marmor og kunst allevegne og minder om noget, man kunne finde i St. Petersborg.

Det bedagede tog tager os hurtigt til den futuristiske del af byen, der huser både by-

ens tv-tårn og vandlandet, der i al sin enkelhed lyder navnet Akvapark. For blot 165 kroner får hele familien - to voksne og to børn - adgang hele dagen til det moderne vandland. Solen skinner, her er masser af forlystelser og kun ganske få andre besøgende. Udenlandske turister er her ingen andre af, og næsten heller ingen i resten af landet for den sags skyld. Det er svært helt at begribe hvorfor, for landet er både billigt og eksotisk, og her er relativt let at navigere rundt på egen hånd.

Lidt udfordringer har vi dog, for ligesom

Vores værelse på Antica Bed & Breakfast ligner noget fra et frilandsmuseum.

ostekuglerne er mange af de andre lokale retter på byens traditionelle restauranter langt fra det, der står øverst på vores kræsne børns ønskeliste. Restauranten, der bare hedder National Food, ligger lige over for den gamle runde cirkusbygning, og det første, der møder én, når man træder indenfor, er en *kazan* - en kæmpe metalgryde - fyldt op næsten til randen med ubegribelige mængder af nationalretten *plov*. Den består af ris, grøntsager og kødstumper, der svømmer rundt i lammefedt og olie, og om vi så havde haft resten af vores liv til rådighed, var det næppe lykkedes os at overtale vores børn til at smage på den.

I det åbne køkken rører smilende og velkommende ansatte med hvide, pletfri forklæder og lige så hvide og glatte papirshatte rundt i de abnormt store gryder med træstave, der mere minder om pagajen fra en kano end en grydeske. De fleste taler ikke engelsk, så kommunikation med de ansatte er ikke let. En ung mandlig tjener kan dog med et smil berette, at "hvis man drikker den sidste olie fra plovgrøden, skulle det være godt for potensen".

Betalingen, da vi har spist, er heller ikke noget helt trivielt anliggende, for da vi forinden har vekslet penge, har vi kun fået udleveret sedler med værdien 1000 usbekiske som. Det svarer for hver seddel kun til godt 50 øre, så der skal en murstenstyk stabel til at betale for vores frokost. Den situation har man dog forudset, så kundernes seddelbundter placeres hurtigt i en automatisk seddeloptællingsmaskine, som på kun et øjeblik - og til stor fascination for vores unge - kan bekendtgøre værdien af den netop optalte pengestak.

Silkevejsmagi i Samarkand

"Alt, hvad jeg har hørt om byen, er sandt, ud over at den er langt smukkere, end jeg havde forestillet mig." Sådan sagde Alexander den Store ifølge vores Lonely Planet-guidebog om byen Samarkand.

Toget dertil har sæder med aftageligt betræk. Sæderne kan lænes tilbage, og de adskilles af små borde med hvide duge. Det afgår fra hovedstadens enorme togstation og ankommer præcis, som køreplanen foreskriver, godt tre timer senere. Undervejs har vi god tid til at tale med vores nysgerrige lokale medpassagerer, der uafsladeligt tilbyder os at smage de lokale egnsretter, som udgør deres medbragte frokost.

LÆS MERE
SIDE 14

14 USBEKISTAN

1800-tals spisestuen på vores Kamil-hotel i Bukhara ligner noget fra en Indiana Jones-film. Fotos: Jakob Øster

← FORTSAT FRA
SIDE 13

Foran ankomststationen står en statelig ældre herre foran sin gamle, klassiske, russiske Volga-bil og venter på os. For blot 20 kroner har jeg nemlig aftalt afhentning, da jeg bookede det gæstehus, vi nu skal bo på. Bilen kan kun starte, hvis den gamle choker i instrumentpanelet er trukket ud, men navigerer derefter let forbi moskeer og minareter i landets - og måske hele verdens - mest kendte silkevejsby.

Vores gæstehus hedder Antica og er dre-

vet af Aziza og hendes søster. I gårdhaven vokser morbær, kirsebær, figner, abrikoser og nogle mærkelige orange bær, som vi ikke ved, hvad hedder. Vores værelse har et rigt ornamenteret loft og ligner noget fra et fri-landsmuseum. Og ude i frugthaven serverer Aziza og hendes veninder lækker lokal mad og pandekager til børnene. Her er på én gang eksotisk, overmåde fremmedartet og uhyre hjemligt.

Denne den måske mest sagnomspundne af alle silkevejsbyer er ifølge den gruppvækkende legende opkaldt efter de to elskende Samar og Kant, der ikke måtte få hinanden. Det skulle vise sig at blive deres begges endeligt, idet Kants far, der på det tidspunkt var

konge, blev så vred, at han slog Samar ihjel. Som en konsekvens deraf valgte Kant efterfølgende at tage sit eget liv.

Byen har sidenhen været erobret af Alexander den Store, angrebet og ødelagt af Djengis Khan og blev i det 14. århundrede genopbygget som hovedby i emiren Timurs dynasti, der omfattede store dele af Centralasien.

Dødsbyen

I fodsporene på nogle af verdens mest berømte herskere og opdagelsesrejsende besøger vi først dødsbyen Shah-i-Zinda, hvor mere end 20 smukt klinkebeklædte mausoleer ligger linet op side om side i en lidt ilde-

varslende "gravgade". Stedets navn betyder direkte oversat "Den levende konges grav" og er opkaldt efter Qutham ibn Abbas, der ifølge fortællingerne "bragte islam til Usbekistan, fik hugget sit hoved af grundet sin tro, men blot tog sit afskårne hoved med sig og levede lykkeligt videre i paradiset".

Fra nekropolisen, der er som taget ud af et 1001 nats eventyr, fortsætter vi gennem ørkenstøvet til den enorme Registan-plads, som, siden Timur regerede, har udgjort hjertet i den historiske by. Pladsen er omgivet af

➔ LÆS MERE
SIDE 16

Kurt - ostekugler - til salg i hovedstaden Tasjkent.

Lokal drager på markedet i Samarkand.

16 USBEKISTAN

Med guldænder, hennatatoveringer og farvestrålende klæder på markedet i Samarkand.

Vi fik ganske mange lokale 1000-som-sedler, da vi vekslede 100 amerikanske dollar. Foto: Jakob Øster

Khast-Imam moskeen i Tasjkent er blandt Centralasiens største moskéer.

Krydderier og stempler, der bruges til at lave mønstre i brød, sælges i Bukhara.

← FORTSAT FRA
SIDE 14

tre imponerende moské-lignende bygninger, der i dag fungerer som koranskoler, og det var her, der i gamle dage blev afholdt både offentlige fester og henrettelser.

Centralasiens helligste by

Fra en af verdens ældst beboede byer fortsætter vi til en anden. Endnu et behageligt

Sharq-tog leder os videre til den sidste silkevejsby på vores rejse: Bukhara. Her venter endnu en omgang folkelige markeder, hvor de lokale spiller backgammon, handler brød, ost og tæpper og drikker sød te dagen lang.

Her i byen behøver vi end ikke forlade vores hotel Komil for at opleve silkevejsmagi, for spisestuen byder på fortryllende højloftet 1800-tals storslåethed og ligner mest af alt det indvendige af en ørkenkatedral i en Indiana Jones-film.

Til vores ungers store tilfredshed byder

byen også på The Ark - et gammelt ørkenfort, som man for en billig penge kan ride rundt om på kamel. Generelt byder Usbekistan på masser af børnevenlige attraktioner, hvilket står lidt i kontrast til, at de fleste danskere, der besøger landet, synes at være modne mennesker på grupperejse.

Mætte af historiske indtryk drager vi ud på vores sidste tur gennem Usbekistans gyldne ørken. Uden for de fascinerende silkevejsøasebyer - som i gamle dage udgjorde livsnødvendige karavanestop - har Usbekistan ikke meget andet at byde på end sand.

Det monotone landskab er der derfor ikke meget ved at betragte, så i stedet fisker jeg i deletaxaen på vej videre endnu en gang min slidte guidebog frem. Og meget passende falder jeg heri over et citat af den britiske forfatter James Elroy Flecker, som godt opsummerer vores rejse gennem det sagnomspundne ørkenland: "We travel not for trafficking alone; By hotter winds our hearts are fanned; For lust of knowing what should not be known. We take the Golden Road to Samarkand."

Aziza og hendes veninder diskede op med lækker mad i gårdhaven på vores Antica-gæstehus.

Selvfølgelig kan man også købe tæpper på markedet i Bukhara. Fotos: Jakob Øster